

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Cena abonamentu:		Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7	Ogłoszenia:
Abonament kwartalny	4 zł	wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.	Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
„ półroczny	8 zł	Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43.	Wiersz milim. 1 szp. na 1 str. okładki 60 groszy
„ roczny	16 zł	Telefon Nr. 132-67	Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń		Konto P. K. O. Nr. 400.342	Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100
			Czwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
			Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 23
			Czwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Opanki „Dalmo“

w najlepszym wykonaniu,
najnowszych modelach
i z wyszukanych materiałów
polecają

Cohn & Liebeskind, Kraków
ulica św. Gertrudy L. 26.
Wytwórnia opanek.

Wykonanie
solidne
i szybkie

ZAKŁAD RYTOWNICZY

A. LEKS. FISCHHAB WYTWÓRNIA PIECZATEK KRAKÓW, GRODZKA 46

Telefon 132-56.

Ceny
konkurencyjne

Orzecznictwa Sądu Najwyższego

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ŻYRANTA.

Zasada prawna. Żyrant, który podpisał weksel własny, niewypełniony, ani co do sumy wekslowej, ani co do daty płatności, w tym celu, aby wystawca mógł na ten weksel otrzymać kredyt, a nie zastrzegł skorzystania z podpisanego przez siebie blankietu wekslowego, tylko celem jednorazowego uzyskania kredytu, odpowiada wekslowo także w takim wypadku, gdy wystawca, zwróciwszy pożyczkę, otrzymaną na ten cel, następnie zaciągnął nową pożyczkę i oddał ten sam weksel na zabezpieczenie nowej pożyczki.

Orzeczenie Izby III Sądu Najwyższego z dn. 9. II. 1932 r. Nr. III. I. Rw. 2237/32.

* * *

WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ W GODZINACH NADLICZBOWYCH.

Zasada prawna. Art. 16 ustawy z dn. 18. grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. Nr. 2 z 1920 r., poz. 7) nie wyłącza możliwości zawarcia przez strony umowy co do sposobu zapłaty należności za przepracowane godziny nadliczbowe, byleby zapłata nie była niższa od wynagrodzenia, należnego na podstawie powołanej ustawy.

Orzeczenie Izby I Sądu Najwyższego z dn. 25. VIII. 1932 r. N. I. C. 2492/31.

* * *

ODWOŁANIE PRACOWNIKA Z URLOPU.

Zasada prawna. Skoro pracodawcą w myśl § 34 rozporządzenia Ministra Pracy i Op. Sp. z dn. 11. IV. 1929 r. nie może odwołać pracownika z udzielonego mu urlopu, brak przeto zgody pracownika na przerwanie urlopu, nie może być uznany za ważną przyczynę do zerwania umowy w rozumieniu art. 32 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych z dn. 16. III. 1928 r.

Orzeczenie Izby I Sądu Najwyższego z dn. 4. I. 1932 r. N. I. C. 2011/3.2

Orzecznictwo cywilne.

Ad § 1431 u. c. W wypadku zapłaty długu objętego prawomocnym orzeczeniem niema mowy o błędzie (0.3/2 1932 III. L. Rw. 2910/31).

*

Ad § 40 rozp. wal. Użycie w pokwitowaniu zapłaty wyrażenia na „rachunek” kapitałów i procentów nie uprawnia samo przez się do wysnucia wniosku, iż wierzyciel zastrzegł sobie dochodzenie nad-

ABONENCI Z PROWINCJI!

Czy chcecie

nadal

utrzymać

Swój

organ

zawodowy?

Wpłaćcie

**więc bezzwłocznie
należność abonamen-
tową na konto P. K. O.
Nr. 400-342.**

wyżki stosownie do wymogów tego przepisu. (0.25/1 1933 III. L. Rw. 2049/32.)

*

Ad § 1422 u. c. Dłużnik, płacąc za swego wierzyciela podatek obrotowy nie może według tego przepisu wykupić wierzycielności Skarbu Państwa jako pretensji o charakterze publiczno-prawnym, ani też skutecznie przeciwstawić jej do kompensaty z pretensją wierzyciela. (0.3/3 1933 V. Bc. 1751/32 S. O. Lwów.)

MILCZĄCE PRZEDŁUŻENIE UMOWY O PRACĘ.

„Pozostawienie pracownika na stanowisku po wygaśnięciu umowy zawartej na piśmie na czas określony nie może służyć za dowód zachowania nadal w mocy szczególnych warunków odpowiedzialności przewidzianej w wygasłej umowie“. (Orzeczenie Sądu Najwyższego 1792/31).

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ani kodeks cywilny, ani rozporządzenie Prezydenta o umowie o pracę pracowników umysłowych nie zawierają przepisu, któryby stanowił o milczącym przedłużeniu warunków umowy pracy, zawartej na piśmie na czas ściśle określony, po upływie tego okresu. Jeżeli zatem w warunkach umowy, zawartej na czas ściśle określony, zastrzeżone zostały jakieś specjalne warunki dotyczące odpowiedzialności pracownika, zaangażowanego na podstawie takiej umowy, to z chwilą, gdy umowa ta wygasła, a pracownik pozostał na stanowisku, to jednak warunki wygasłej umowy nie przedłużają swej mocy obowiązującej i odpowiedzialność pracownika nie może być rozpatrywana pod kątem widzenia przepisów tej właśnie wygasłej umowy, lecz conajwyżej pod kątem widzenia ogólnych przepisów prawa.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVI.

Kraków, dnia 24 czerwca 1933

Nr. 22.

Treść numeru:

Morze - płuca Polski — Niech przemówią cyfry — Ubezpieczenie od ognia i kradzieży — Żydowska szkoła handlowa w Krakowie — Co wiedzieć trzeba o ubezpieczeniu od wypadków? — Jakimi towarami można zastąpić bojkotowane towary niemieckie? — Orzecznictwa Sądu Najwyższego — Kronika.

Na zasadzie uchwał poszczególnych sekcji branżowych **nie prowadzamy towarów niemieckich**

Kupcy zorganizowani w Krak. Stowarzyszeniu Kupców

Morze - płuca Polski

W dniach 28 i 29 bm. złączy się społeczeństwo polskie bez różnicy przekonań politycznych i religijnych z morzem polskim. Gdynia będzie w swych murach gościć tysięczne tłumy ludzi z całej Polski, którzy manifestować będą niezłomną wolę utrzymania obecnego stanu zespolenia morza z Polską.

Nie trzeba chyba przypominać, uświadomionemu obywatelowi polskiemu, jakie olbrzymie znaczenie polityczne i gospodarcze posiada dla naszego mocarstwowego stanowiska własny dostęp do morza. Morze, to nie tylko okno na świat, to nie tylko płuca Polski, ale w pierwszym rzędzie niezmiernie ważny czynnik gospodarczy, łączący młode i znajdujące się dopiero w stadium rozwoju gospodarstwo społeczne Polski z wielkimi centrami gospodarstwa światowego. Gdyby nie własne morze, kto wie, jak wyglądałaby dzisiaj Polska gospodarcza, w ogniu morderczej wojny celnej z Niemcami, w chwili katastrofalnego kurczenia się możliwości eksportowych dla przemysłu polskiego i zamierającego handlu zagranicznego Polski. Gdyby nie własne morze i wspaniały port gdyniński, kto wie, czy nie udusilibyśmy się we

własnej ciasnocie wewnętrznej, w braku dostępu na rynki zewnętrzne. Morze polskie, to konieczność życiowa dla Polski i dlatego wroga nam propaganda rewizjonistyczna, celując w Pomorze, wie, że trafia w najczulszy punkt fundamentu bytu państwowego Rzeczypospolitej. Port polski, — to piękny pomnik tężyzny młodej Polski, to wspaniały owoc zbiorowego wysiłku społecznego Rzeczypospolitej.

Nikogo bardziej nie interesuje morze, jak polskie sfery gospodarcze, szczególnie zaś handlowe. Te sfery winny zatem szczególnie uroczystie manifestować w dniu wielkiego Święta Morza Polskiego, przypadającego na dzień 28 i 29 b. m. Należy się spodziewać, że wszystkie warstwy naszego kupiectwa wezmą udział w tym święcie i dadzą wyraz swym uczuciom przez odpowiednie udekorowanie swych sklepów i okien emblematami o barwach państwowych i — w miarę możliwości iluminowanie swych wystaw sklepowych w dniu Święta Morza.

S.
Ozdoby do okien nabywać można po minimalnych cenach w Krakowskim Stowarzyszeniu Kupców, ul. Grodzka 43.

Niech przemówią cyfry

Mówi się powszechnie, że handel jest zbyt cennym i drogim pośrednikiem. Przez długi szereg lat, niemal od zarania niepodległości Polski negowano konieczność istnienia handlu w Polsce, uważając, że handel należy zniszczyć. Wysiłki te powiodły się zresztą wszystkim przeciwnikom handlu, albowiem dziś nie można mówić np. o istnieniu handlu zagranicznego w Polsce, w którym to handlu czynnych jest dziś jedynie kilka uprzywilejowanych firm. Dopiero, gdy trudności eksportowe zaczęły przerastać głowy kierowników polskiej polityki handlowej, wystosowano płomienny apel do kupiectwa, zachęcając go do pionierskich czynów eksportowych, przez torowanie nowych rynków zbytu dla polskiego eksportu.

Przeszło 32-miljonowy kraj nie opiera się na należytej strukturze handlowej, dysponując kompletnie skarlówaciałym aparatem handlowym. Przeszło 90% handlu w Polsce, to zakłady zatrudniające najwyżej jedną siłę pomocniczą, a nie popełniamy przesady twierdząc, że 70% handlu w Polsce obchodzi się wogóle bez siły najmniejszej. Ówczesny milion kramarzy i straganiarzy pracuje nieuchwytnym statystycznie kapitałem, prawdopodobnie jednak tak minimalnym, że trudno uprzytomnić sobie, w jaki sposób kramarze ci dokonują wogóle zakupów towarowych przy tak drobnych kwotach „kapitałów obrotowych“. Wielokrotnie stwierdzono już u nas, że zakłady handlowe, nie dysponujące własnym kapitałem obrotowym i skazane wobec tego na konieczność kredytu muszą uzyskać pomoc w tym kierunku ze strony instytucji kredytowych. Czy ten kredyt jest u nas, przynajmniej w ostatnich miesiącach, osiągalny?

Zdaje się, że każdy, nawet nieobznajomiony dokładnie z sytuacją panującą w handlu, znajdzie łatwo odpowiedź na to pytanie. Kredyt gotówkowy przestał prosto dla kupca istnieć. Istnieje jedynie niezwykle wąski kredyt towarowy, jednak zważyć należy, że i uzyskanie tego kredytu stało się ostatnio szczególnie uciążliwe i obciążające koszty własne zakładu handlowego.

Łatwo jest mówić o konieczności zaprowadzenia nowoczesnego handlu w Polsce, jednak trudno pamiętać, że na to, aby handel taki mógł w Polsce powstać, trzeba stworzyć specjalną atmosferę, umożliwiającą przekształcenie się handlu — w zakłady nowoczesnie zorganizowane. **Kupiec, i to bez względu na każdy, potrafi szybko przystosować się do nowych potrzeb konsumenta, albowiem „nie nos dla tabakiery, lecz tabakiera dla nosa“ i nie konsument istnieje dla kupca, lecz**

kupiec dla konsumenta. Kupiec musi zatem orientować się ściśle wedle wymagań konsumenta. Gdyby zatem konsument wymagał od kupca modernizacji jego zakładu handlowego, wówczas kupiec sprostałby niewątpliwie szybko tym wymaganiom konsumenta. Gros konsumentów w Polsce stanowi jednak ludność wiejska, która nie wejdzie do sklepu nowoczesnego, gdyż wmawia sobie, że „tam będzie drogo“. 90% konsumentów nie skutecznie zakupu bez uprzedniego „potargowania“ się i bez świadomości odniesionego „zwycięstwa“ w formie „urwania“ kilku procent od pierwotnie przez kupca żądanej ceny.

Konsumcja w Polsce nastawiona jest ostatnio specjalnie na „sezon“. Wzmógł się ruch w sklepach daje się zauważyć jedynie przed rozpoczęciem roku szkolnego, przed świętami oraz w pierwszych dniach miesiąca po wypłacie pensyj pracownikom. **Reszta dni w roku, a więc blisko 80% czasokresu operacyjnego stanowi okres kompletnej wegetacji handlu.**

Naturalnie, że te zmniejszone obroty nie wpływają zupełnie na kształtowanie się kosztów własnych handlu, które pozostają sztywnymi. Piszący te słowa niedawno mógł skonstatować u hurtownika handlu galanterijnego, że stosunek kosztów handlowych do obrotu wynosił przeszło 20%. Oczywiście nie poruszamy w tym związku kosztów danin publicznych. **Byłoby rzeczą wskazaną, aby ktoś zajął się w Polsce zbadaniem następujących cech strukturalnych handlu w Polsce:**

- a) własne kapitały handlu;
- b) kapitały obce;
- c) obrót roczny z uwzględnieniem sezonowości;
- d) stosunek kosztów handlowych do obrotów a to czynsz, światło, opał, czyszczenie, personal, obciążenia socjalne, koszty opakowania i sprowadzenia towaru, manco przy sprzedaży, straty na kredycie pobieranym i udzielanym i obciążenia podatkowe.

Obliczenia takie oddałyby ogromne usługi prawdzie o sytuacji gospodarczej kraju, a przede wszystkim wyświetliłyby rolę handlu w Polsce. Wykazałyby one niezawodnie, że handel, spełniający konieczną funkcję rozdziału towarów i stanowiący największy filar budżetu, pracuje w najcięższych warunkach, gnany nitylko biczem kryzysu, ale i specjalną antyhandlową polityką rządu. Nic tak nie przemawia do przekonania, jak cyfry. Niechże one będą zebrane i przemówią za koniecznością otoczenia handlu specjalną opieką.

Rafał Pfeffer.

Z barbarzyńcami niemieckimi nie prowadzimy interesów!

Maszyny

**do pisania
rachowania
powielania
wszelkich systemów
reperuje
czyści
konserwuje**

także w abonamencie miesięcznym
**Powielą
przepisuje
wszelkiego rodzaju pisma
okólniki, prace, ugody sądowe i t. d.**
PRZYBORY do maszyn biurwych wszelkiego typu

I. n. MÜNTZ, Kraków
Bonerowska 11 - Tel. 117-68

KONCESJONOWANE
BIURO BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE

JÓZEFA PROPPERA

zaprzyśięzonego znawcy sądowego

KRAKÓW, ULICA KARMELICKA 5.

Telefon Nr. 171-05.

Organizacja — Zakładanie ksiąg — Bilansowanie
Nadzór — Kontrola — Likwidacja — Rozliczanie
spólników — Sprawy bilansowo-handlowe

Czynności wykonuje również na prowincji.

Ubezpieczenia od ognia i kradzieży

ZASADY, KTÓREMI NALEŻY SIĘ KIEROWAĆ
PRZY ZAWIERANIU UBEZPIECZENIA.

Racjonalnie prowadzone przedsiębiorstwo handlowe czy przemysłowe, **winno być** bezwzględnie ubezpieczone od ognia i kradzieży, to też prawie wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, **we własnym interesie**, ubezpieczenia takie zawierają. Prawie wszystkie przedsiębiorstwa jednak technicznie przeprowadzają powyższe ubezpieczenia w nieodpowiedni sposób, wskutek czego, w razie zajścia wypadku przewidzianego ubezpieczeniem,

jedynie w niewielu wypadkach likwidacja szkody postępuje gładko,

bez wzajemnych sporów. W znacznej jednak części wypadków likwidacja ta natrafia na znaczne trudności, pociąga za sobą niejednokrotnie spory sądowe, a co najgorsze, przedstawia nieraz bardzo solidne towarzystwa ubezpieczeń, które lojalnie chcą swój obowiązek spełnić, w niemilem świetle, używając stereotypowego zwrotu, że Towarzystwa premje biorą chętnie, ale odszkodowania płacić nie chcą. Na sto wypadków podobna opinia w 98 wypadkach **jest niezasłużoną i krzywdzi Towarzystwa.**

Gdzież należy szukać przyczyny, że mimo najlepszej woli ze strony towarzystw, zmuszone są one w wielu wypadkach odmówić wypłaty odszkodowania, względnie dopuścić do sporu sądowego, celem ustalenia należności i wysokości odszkodowania?

Przyczyny powyższej szukać należy

w małym zorientowaniu się ubezpieczonych,

w szczególności kupców i przemysłowców, w technice asekuracyjnej.

Aby zapobiec wielu niepotrzebnym sporom na przyszłość, postaram się pokrótce w sposób przystępny zwrócić uwagę na błędy, które głównie przyczyniają się do utrudnień likwidacji szkody.

1) SAMO ZAWARCIE UBEZPIECZENIA.

Jak wiadomo podstawą zawarcia ubezpieczenia jest wniosek podpisany przez ubezpieczonego, a stanowiący ofertę do towarzystwa, aby jego ubezpieczenie, odnośnie do sklepu, względnie magazynu, czy fabryki, na taką, a taką kwotę przyjęło.

Przy wypełnianiu wniosku należy przede wszystkim zwrócić uwagę na okoliczność, aby kwota, na którą ktoś zamierza swoje przedsiębiorstwo ubezpieczyć, **odpowiadała rzeczywistej wartości** tegoż przedsiębiorstwa, a więc nie była ani niższą, ani wyższą od faktycznej wartości.

Jeżeli bowiem ktoś ubezpieczy swój towar za niżej, powoduje tem tzw. „**niedoubezpieczenie**“ tzn. otrzyma stosunkowo mniejszą kwotę od rzeczywistej szkody, na wypadek zajścia szkody przewidzianej ubezpieczeniem, gdyż **towarzystwa oceniają tę szkodę w stosunku do całkowitej kwoty ubezpieczenia.**

N. p. jeżeli ktoś ubezpieczy swój skład na 100.000.— złotych, podczas gdy jego wartość rzeczywista wynosi 200.000.— zł. **to przy szkodzie, wynoszącej 20.000 zł. otrzyma jedynie odszkodowanie w wysokości 10.000.— złotych,** ponieważ ubezpieczona kwota kryje rzeczywistą wartość towaru jedynie do połowy, przeto i szkoda może być wynagrodzoną jedynie w połowie.

Również

nie należy ubezpieczać w nadmiernych kwotach, gdyż w tym wypadku płaci się jedynie wyższą stawkę

Dr. HIPOLIT FROMOWICZ

ordynuje

Rabka-Zdrój, Willa „Jagielło“

ubezpieczeniową, **niema się zaś z tego żadnej korzyści**, ponieważ towarzystwo płaci zawsze tylko kwotę, odpowiadającą rzeczywistej szkodzie, a więc jeżeli np. towar wartości 100.000 zł. ubezpieczono na 200.000 zł. a towar został całkowicie skradziony, względnie całkowicie spłonął, towarzystwo nie zapłaci kwoty 200.000 złotych, lecz jedynie sto tysięcy złotych, tj. wartość rzeczywistej szkody, a to po myśli wyraźnego przepisu ustawy o kontrakcie ubezpieczenia, który stanowi, że ubezpieczenie nie może być źródłem niesłusznego wzbogacenia.

2) PO ZAWARCIU UBEZPIECZENIA.

Po zawarciu ubezpieczenia należy, bez względu na to, czy się prowadzi księgi handlowe, czy nie, w każdym razie **prowadzić księgę inwentarzową**, czy też magazynową, któraby przynajmniej w sposób zbliżony wykazywała zawsze stan towarów, znajdujących się w sklepie, czy też magazynie, czy fabryce, — gdyż właśnie okoliczność, że ubezpieczeni na wypadek zajścia szkody nie mogą udowodnić ilości posiadanego na składzie towaru, powoduje wszelkie spory z towarzystwami.

O ile już ktoś ksiąg nie prowadzi, winien przynajmniej utrzymywać w porządku faktury i rachunki za zakupiony towar i zapiski z dziennego utargu, aby w ten sposób można było wykazać ile towaru znajdowało się na składzie w chwili zajścia wypadku kradzieży, czy ognia.

Specjalnie przy ubezpieczeniach od kradzieży należy stosować się ściśle do zapodanych we wniosku sposobów **zabezpieczenia lokalu**, a więc należy zamkać bezwzględnie na wszystkie, we wniosku zapodane sposoby zamknięcia ubezpieczone lokale, gdyż na wypadek niestosowania się do powyższych wskazówek, towarzystwo byłoby wolne od zapłaty odszkodowania.

Przy ubezpieczeniu ogniem należy uważać, aby lampy, względnie przewodniki elektryczne, były zabezpieczone, względnie izolowane, w sposób należyty,

by nie palono świec otwartych, ani lamp naftowych, niezabezpieczonych, by nie przechowywano flaszek z naftą lub benzyną w składach towarów, gdyż wszystkie powyższe okoliczności mogą znowu spowodować odmowę odszkodowania.

3) W RAZIE ZAJŚCIA WYPADKU SZKODOWEGO, należy natychmiast pisemnie zawiadomić towarzystwo i policję, zabezpieczyć resztę towaru od dalszej szkody, a ponadto nie zmieniać zupełnie stanu, zaistniałego po ogniu lub kradzieży, aby ułatwić następnie likwidatorom towarzystwa ustalenie wysokości szkody.

O ile ustalenie wysokości szkody w drodze likwidowania szkody przez towarzystwo, — przy czem zaznaczam, że ubezpieczony ma prawo żądać, by również z jego strony fungował przez niego wybrany likwidator, — natrafia na trudności, przysługuje ubezpieczonemu prawo zażądania od towarzystwa, by wysokość szkody ustaloną została przez sąd polubowny, złożony z fachowców, z których jednego wybiera ubezpieczony, jednego towarzystwo, wspólnie zaś wybierają superarbitra.

Zaznaczam, że taki sąd polubowny ustali jedynie wysokość rzeczywistej szkody. Odszkodowanie bowiem, które towarzystwo zapłacić winno, zależeć będzie od okoliczności, czy ubezpieczony wpłacał składkę ubezpieczeniową, ponadto zaś towarzystwu przysługiwać będzie prawo, powołać się na tzw. niedoubezpieczenie, o którym wyżej mowa, na zużycie ruchomości ubezpieczonych, przy czem wolno mu będzie odpowiedni procent zużycia od odszkodowania potrącić, — oraz wolno mu będzie potrącić należytość stemplową.

Na zakończenie muszę zwrócić uwagę, **aby ubezpieczeni nigdy nie zapodawali szkody, jaka dla nich przez wypadek powstała w nadmiernej wysokości**, gdyż i na ten wypadek, władne byłoby towarzystwo uchylić się od zapłaty odszkodowania. Należy zawsze zapodać szkodę w rzeczywistej jej wysokości.

Zastosowanie się do niniejszych wskazówek znacznie ułatwi ubezpieczonym i towarzystwom likwidację szkody i wypłatę odszkodowania, ku obopólnemu zadowoleniu obu stron.

Adwokat Dr. ZYGMUNT SPINGARN.

Szkolnictwo Kupieckie:

Żydowska szkoła handlowa w Krakowie.

Stowarzyszenie Żydowskich Absolwentów Wyższego Studium Handlowego w Krakowie otwiera z rokiem szkolnym 1933/4 na podstawie zezwolenia Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego z daty

31.V. 1933 L. III|P|2638|33 trzyletnią Prywatną Żydowską Koedukacyjną Średnią Szkołą Handlową w Krakowie.

Spółceństwo żydowskie Krakowa i prowincji,

składające się w przeważnej mierze z elementu kupieckiego, odczuwało dotychczas brak żydowskiej średniej szkoły handlowej, któraby łączyła dobre strony istniejących szkół handlowych ze specjalnymi potrzebami młodzieży żydowskiej, kształcącej się w zawodzie kupieckim.

Powstająca żydowska szkoła handlowa stawia sobie jako zadanie naczelną zmianę sposobu myślenia kształcącej się w szkołach handlowych młodzieży. Jej celem będzie urobienie swych wychowanków na kupców w nowoczesnym i zachodnio-europejskim tego słowa pojęciu. Absolwent tej szkoły ma być nastawiony i odpowiednio przygotowany przede wszystkim do samodzielnego zarobkowania, t. z. ma on ze szkoły wynieść te wiadomości ogólne i zawodowe, które najlepiej do tego zadania go przysposobią. Szkoła bowiem nastawiona będzie przede wszystkim na praktyczne szkolenie młodzieży, aby jej umożliwić jaknajskuteczniejsze zorientowanie się w praktycznym życiu handlowym, już bezpośrednio po opuszczeniu zakładu.

Środkami wiodącymi do tego celu będą odpowiednio i celowo dobrane przedmioty programu, zapewniające dokładne poznanie zawodu kupieckiego, znajomość języków nowoczesnych, przede wszystkim języka angielskiego i niemieckiego, oraz prawodawstwa specjalnie handlowego, wekslowego, czekowego i podatkowego i specjalny kierunek szkoły, nastawiony konsekwentnie i bezwzględnie na wykształcenie w swych wychowankach zmysłu kupieckiego. Nauka takich przedmiotów, jak reklama, akwizycja, service klienta, ułatwi młodzieży technicznie praktyczne wykorzystanie wpojęnego w nią kupieckiego, nowoczesnego sposobu myślenia.

Ponadto ma szkoła uwzględnić momenty religijne, albowiem soboty oraz wszelkie święta żydowskie będą wolne do zajęć szkolnych.

Powstająca żydowska szkoła handlowa, której dewiza ma być ścisła łączność z życiem, uwzględni również w szerokiej mierze nurtujący obecnie społeczeństwo żydowskie prąd palestyński. Wprowadza bowiem do programu szkoły naukę o Palestynie i krajach z nią sąsiadujących, przez co umożliwi swym absolwentom dokładne poznanie tamtejszych stosunków geograficznych, gospodarczych, handlowych, przemysłowych i prawnych, oraz możliwości imigracyjnych. Poza językiem angielskim, wchodząca w skład programu nauka języka hebrajskiego, również przez pełne trzy lata, będzie także jednym z środków, przygotowujących absolwentów szkoły do nawiązania bliższych stosunków między kupiectwem żydowskim w Polsce a Palestyną i krajami Bliskiego Wschodu. Młodzież, wychodząca z tej szkoły, będzie także odpowiednio przygotowana do osiedlenia się w Palestynie, której stosunki pozna, a ję-

GODNE POLECENIA

Koncesjonowane Biuro

Buchalteryjno-Rewizyjne KAROLA ROSENBAUMA

zaprzyięzonego znawcy sądowego

Kraków, ulica Topolowa 9.

Nr. 178-89 TELEFON Nr. 178-89

wykonuje solidnie wszelkie czynności w zakresie organizacji i prowadzenia księgowości.

Specjalnie zwraca się uwagę na system prawidłowej i uproszczonej buchalterji „**ROBOT**” własnego układu, w kompletach różnych wielkościach.

zyki krajowe gruntownie opanuje. Nadto będzie ona mogła, osiedlwszy się w Palestynie, łatwo nawiązać kontakt handlowy z Polską, przez co przysłuży się do wzmożenia obrotów w handlu zagranicznym obu krajów.

Mając ten cel na względzie będzie szkoła stała w ścisłym kontakcie z Palestyną i z Izbą Polsko-Palestyńską w Warszawie.

* * *

Informacje i wpisy: ulica Halicka L. 4, (koniec ul. Miodowej, obok toru kolejowego)

Co wiedzieć trzeba o ubezpieczeniu od wypadków?

1) Kto podlega obowiązkowi ubezpieczenia personalu od wypadków?

Każdy przedsiębiorca, zatrudniający pracowników i to **bez względu na ich ilość** i bez względu na to, czy są to pracownicy fizyczni czy umysłowi. Wyjaśniamy więc z **naciskiem**, że podobnie jak do Kasy Chorych wpisany być winien **każdy** pracownik, tak też i do Zakładu Ubezpieczeń od wypadków zapisać należy **każdego pracownika** bez względu na ich ilość. Podlegają temu obowiązkowi nie tylko **najemni** pracownicy, ale także **krewni** pracodawcy, zatrudnieni w przedsiębiorstwie, z wyjątkiem małżonka (a więc żony lub męża).

2) Ile wynosi stawka ubezpieczeniowa?

Odmienne aniżeli przy wszystkich innych rodzajach ubezpieczeń (Kasa Chorych, Z. U. P. U. Fundusz

Bezrobocia) stawki **nie są stałe** dla wszystkich pracowników, lecz uzależnione one są od **wysokości niebezpieczeństwa**, z jakim praca w danym przedsiębiorstwie jest połączona. Podzielono więc wszystkie rodzaje przedsiębiorstw na szereg kategorii i grup i zależnie od zakwalifikowania danego zakładu pracy, ustaloną jest wysokość stawki. Nas interesują **zakłady handlowe**, wobec tego dla przykładu podajemy, że składy towarów włókienniczych, konfekcyjnych, kolonialnych i t. p. połączone z drobnym handlem należą do I. kat. niebezpieczeństw i opłacają **0.30 zł.** od każdych **100 zł.** pensji **półrocznie**. Jeżeli więc pracownik pobiera 100 zł. pensji miesięcznej, natenczas za $\frac{1}{2}$ roku należy się opłata zł. 1.80.

3) Kiedy należy płacić składki?

Za I. półrocze każdego roku do 14-go lipca

Za II. „ do 14-go stycznia.

Od niewpłaconych w terminie składek pobierane są odsetki zwłoki wynoszące 12%. Po upływie każdego półrocza należy zgłaszać się do Zakładu Ubezpieczeń od wypadków (w Krakowie, przy ul. Szlak 40) po t. zw. „formularze obliczeń“ i złożyć je po wypełnieniu w biurze Zakładu. W razie niezłożenia takiego formularza (fasji), oblicza Urząd należności składkowe na podstawie wyciągu z Kasy Chorych.

4) Za jaki czas doręczane bywają obecnie nakazy płatnicze?

Prawie każdy kupiec zatrudniający jednego lub więcej pracowników (umysłowych lub fizycznych) otrzymał już wzgl. otrzyma w najbliższym czasie nakaz płatniczy, obejmujący **ostatnie 3 lata (1930, 1931 i 1932)**. Z tego powodu **całą** zaległość Zakład ściąga, że przy stosunkowo nieznacznych składkach **koszta** administracji za poszczególne półrocze byłyby tak **niepomierne**, iż utrudniłoby to pracę Zakładu. Z tego też powodu rozsyła Zakład nakazy za kilka lat łącznie.

5) Czy można uzyskać ulgi w spłacie?

W zasadzie **tak.** —, zwłaszcza gdy chodzi o kwoty większe wzgl. gdy pracodawca przekona Zakład o swoim ciężkim położeniu materialnym. Zakład w tych wypadkach udziela ulg w postaci rozłożenia na dogodne raty. W tym celu należy osobicie interweniować w Biurze Zakładu i prosić o zezwolenie na spłatę ratalną.

6) Kiedy skutecznym będzie odwołanie od wymiaru?

Zrozumiałem jest, że w wypadku, gdy Zakład ustalił **słuszne** składki t. j. zastosowane do ilości pracowników i kategorii niebezpieczeństwa, wszelkie odwołania są bezcelowe, gdyż nie rokują żadnych widoków uwzględnienia. Tylko w tych wypadkach odwołanie odnieść może skutek, gdy **błędnie** Zakład ustalił wymiar lub zaliczył dane przedsiębiorstwo do niewłaściwej klasy niebezpieczeństwa. Odwołanie należy wnieść **w ciągu dni 14-tu** od dnia otrzymania orzeczenia a rekurs — wolny od opłat stemplowych — skierować należy do Urzędu Wojewódzkiego.

BIURO KOMERCJALNE S. PITZELE

Inkaso bieżących i zaległych wierzytelności na całym obszarze Polski - Interwencje przy upadłościach, reklamacjach, zebraniach wierzycieli itp. - Komisowe kupno i sprzedaż - Zastępstwa handlowe.

Informacje specjalne.

KRAKÓW, UL. LUBICZ 3.

Telefon Nr. 116-97.

Które instytucje kredytowe mogą dokonywać konwersyj odsetek od pożyczek?

W „Monitorze Polskim“ z dnia 30 ub. m. ogłoszone zostało postanowienie ministra skarbu z dnia 20 maja, na mocy którego udzielone zostało zezwolenie na dokonywanie konwersji zaległości od pożyczek na dodatkowe pożyczki na warunkach określonych w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 810) następującym instytucjom: Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Państwowemu Bankowi Rolnemu, Towarzystwom Kredytowym Ziemi w Warszawie i we Lwowie, Poznańskiemu Ziemstwu Kredytowemu w Poznaniu, Wileńskiemu Bankowi Ziemi w Sp. Akc. w Wilnie, Towarzystwu Kredytowemu Przemysłu Polskiego w Warszawie, Polskemu Bankowi Komunalnemu, Sp. Akc. w Warszawie, Komunalnemu Bankowi w Poznaniu, Akeyjnemu Bankowi Hipotecznemu we Lwowie, Towarzystwom Kredytowym Miejskim w Piotrkowie Trybunalskim i w Lublinie, Towarzystwom Kredytowym miast: Kalisza, Kiele, Radomia, Łodzi, Siedlec, Częstochowy i Wilna, Zachodnio-Polskiemu Tow. Kredytowemu Miejskiemu w Poznaniu oraz Towarzystwu Kred. Miejskiemu we Lwowie. Postanowienie powyższe weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Ogłaszajcie się
w „Przeглядzie Kupieckim”

Kronika.

Jakimi towarami można zastąpić bojkotowane towary niemieckie?

W chwili obecnej Centrala Związku Kupców w Warszawie posiada zastępcze źródła zakupu całego szeregu artykułów z najrozmaitszych dziedzin produkcji (w układzie alfabetycznym): asfalt, ałun, artykuły biurowe, ekcesorja dla przemysłu kolejowego, bakelit, chemikalja wszelkiego rodzaju, płyty emalowane, aparaty elektryczne, formy i sztance, gwoździe, guziki z masy perłowej, guziki szklane, guta-perka, harmonje ręczne i heligony, igły gramofonowe, jaczyny, jelita, konserwy mięsne, konserwy jarzynowe, kwas cytrynowy, kauczuk, chodniki kauczukowe, kauczukowe akcesorja, konstrukcje metalowe, liny druciane, lakiery, farby wodne, barwniki syntetyczne, farby mineralne, klisze fotograficzne, kalkomania, kamienie młyńskie, kamienie do ostrzenia i wecowania, maszyny drukarskie, maszynki do numerowania, maszynki do mięsa, motory elektryczne, nici bawełniane, lniane i konopne, nici z sisalu, wyroby nożownicze, maszynki do ręcznej obróbki metali, narzędzia do mechanicznej obróbki metali, narzędzia do obróbki drzewa, narzędzia górnicze, olejki i esencje do produkcji napojów chłodzących, owoce surowe, artykuły ortopedyczne, olej turecki, osie i resory, piły, pilniki, narzędzia stalowe, materiały podszewkowe i wszelkie tkaniny wełniane, przędza, płótno namiotowe, pióra wieczne, papryka, papiernicze artykuły, papier rysunkowy, przyrządy pomiarowe, pasy skórzanе, gumowe i balata, szkło chemiczne, wiece do silników, sznury, powrozy, sól gorzka, sól głauberska, siecie rybackie, skóry szewskie, szelak, sisal, stal taśmowa do wyrobu sprężyn, siarka, terpetyna, termometry, ultramarjna, wyżymaczki, wentylatory, materiał wnlkanizacyjny, węże parciane, złoto i srebro dla malarzy i litografji, żywica sztuczna z następujących krajów: Anglja, Austrja, Boliwja, Czechosłowacja, Danja, Finlandja, Francja, Holandja, Jugosławja, Norwegja, Szwajcarja, Szwecja, Stany Zjednoczone.

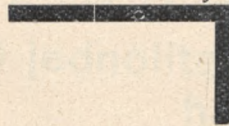
Informacyj udziela Centrala Związku Kupców Warszawa, ul. Senatorska 22.

Zryczałtowane opłaty od pracowników na rzecz Funduszu Pracy.

P. minister opieki społecznej podpisał rozporządzenie o pobieraniu przez kasy chorych opłat od pracowników na rzecz funduszu pracy. Opłaty te zostały zryczałtowane w poszczególnych grupach płac do sumy zarobkowej 150 zł. miesięcznie. W myśl tego rozporzą-

KUPCY i PRZEMYSŁOWCY

Uskuteczniamy:

Układy pomiędzy wierzycielami i dłużnikami, regulacje, sanacje przedsiębiorstw, zapobieganie upadłości. Udzielanie gwarancji.

TOWARZYSTWO POWIERNICZE

„METROPOLIS“

Sp. z o. o.

Katowice, Dyrekcyjna 2

TELEFON 907-908.

Żądacie naszych ofert!

dzenia pracownicy opłacać będą, niezależnie od składek na rzecz kasy chorych, następujące opłaty:

W pierwszej grupie pracowniczej, t. j. do 25 zł. zarobku miesięcznie, opłata na rzecz funduszu pracy wynosi 30 gr., przy zarobku 37 — 50 zł., w grupie zarobkowej do 50 zł. — 70 gr., dalej w grupie czwartej, do której zaliczone są wszystkie służące, a która wykazuje zarobek miesięczny od 50 do 62.50 zł., opłata wynosi 90 gr., przy zarobku do 75 zł. — zł. 1.20, do 100 zł. — zł. 1.50, do 125 zł. — zł. 2.—, do 150 zł. — zł. 2.50.

W myśl rozporządzenia i zgodnie z ustawą o funduszu pracy, pracodawca może połową powyższych opłat obciążyć pracownika. Przy zarobkach powyżej 150 zł. miesięcznie kasy chorych wymierzają i ściągają od pracowników opłatę na rzecz funduszu pracy w stosunku jednego procentu od sumy zarobkowej. Stawki powyższe będą ściągane od 1-go czerwca, a za czas ubiegły kasa chorych ściąga już obecnie — po 1 zł. miesięcznie na rzecz funduszu pracy.

Opłata za list krajowy

jest w Polsce wyższa o 43% od tej opłaty w Niemczech, o 32% od Anglji, o 41% od Francji. Nadanie

n. p. listu poleconego z Austrii do Polski kosztuje niemal 50% taniej niż nadanie takiego listu w odwrotnym kierunku, t.j. z Polski do Austrii.

ZNIESIENIE OGRANICZEŃ EGZEKUCYJNYCH

Prasa warszawska notuje pogłoskę, że w sferach rządowych projektowane jest zniesienie stosowanych obecnie ograniczeń egzekucyjnych w rolnictwie. Jak słychać, odnośne zarządzenia nastąpić mają w jesieni b. r.

WALORYZACJA CEL W AUSTRJI.

Na podstawie § 89 ustawy z dnia 10 czerwca 1920 r. Państw. Dz. U. Nr. 250 (ustawa celna) i § 5 ustawy Taryfy Celnej z 5 września 1924 r. Zw. Dz. U. Nr. 445 zarządzono: 1) cła uiszcza się zależnie od wyboru dłużnika w związkowej walucie złotej, lub według § 76 zarządzenia wykonawczego do ustawy celnej, — w dopuszczonych innych monetach złotych lub innymi środkami płatniczymi. Według każdorazowo przez związkowego ministra skarbu ustalonego stosunku przerachowania dokonane złotem. 2) Od dnia 30 marca br. obowiązuje stosunek przerachowania: 1 korona złota równa się 1,83 zamiast stosunku dotychczasowego 1:1,44.

SYNDYKAT PIŁEK DO METALI.

Onegdaj odbyło się w Katowicach zebranie przedstawicieli fabryk, produkujących piłki do metali. Po uzgodnieniu zasad wzajemnego stosunku fabryk postanowiono utworzyć wspólne biuro sprzedaży piłek do metali i udzielić wszelkich pełnomocnictw w sprawie ustalenia cennika, warunków płatności, oraz organizacji sprzedaży p. St. Gruchale Do nowego porozumienia przystąpiły: fabryka pił i narzędzi „Gloria“ w Warszawie, Zjednoczone Fabryki Pił i Narzędzi „Pilum“ w Warszawie i fabryka wyrobów metalowych Bracia Landau w Częstochowie. Poza porozumieniem pozostała jedynie Katowicka Fabryka „Globus“.

ZWIĄZEK ŻYDOWSKICH TOWARZYSTW SPÓLDZIELCZYCH.

W spółdzielczości żydowskiej dominuje spółdzielczość kredytowa — a inne typy spółdzielni, jak np.: handlowe lub wytwórcze tylko powoli zyskują na znaczeniu. Na dzień 1-go stycznia 1933 r. liczył Związek razem 647 spółdzielni z sumą blisko 200 tysięcy członków. W tym kredytowych 572, rolniczych 16, handlowych 13, mieszkaniowych 5, a reszta

przypada na spółdzielnie wytwórcze lub robotnicze. Na dzień 1-go stycznia 1933 r. na podstawie szczegółowych sprawozdań, nadesłanych przez 580 spółdzielni: kapitały własne w tych spółdzielniach wynoszą razem zł. 16.357.927, w tem zł. 11.114.688 kapitału udziałowego i złotych 5.243.239 kapitału zasobowego. Uwzględniając, że w spółdzielniach tych koncentruje się 163.432 członków, okaże się, że jednemu członkowi odpowiada przeszło 100 zł. kapitałów własnych. Odpowiedzialność członków jest dziesięciokrotna w stosunku do zadeklarowanych udziałów. Środki obrotowe, stojące tym spółdzielniom do dyspozycji, wynoszą razem sumę złotych 59.494.584, czyli przeciętnie 360 zł. na głowę zrzeszonych członków. Wśród tych środków obrotowych dominującą rolę odgrywają wkłady oszczędnościowe z sumą zł. 34.148.939, na resztę składają się kredyty zaciągnięte bądź to w centralach finansowych ruchu, bądź to w bankach prywatnych lub państwowych albo komunalnych. Ta ostatnia pozycja jest bardzo skromną. Saldo wszystkich kredytów, zaciągniętych w Banku Polskim lub Banku Gospodarstwa Krajowego, wynosi zaledwie zł. 691.536, czyli 1.1 proc. środków obrotowych.

Sprostowanie.

Do artykułu p. Dra Leona Fischlowitza p. t. „Spadek kursu dolara a zrealizowanie długów kupieckich“ zamieszczonym w Numerze 20. „Przeгляdu Kupieckiego“ zakradł się błąd. W ustępie drugim, wierszu przedostatnim, zamiast słowa „tem samem“ umieszczone jest słowo „wyraźnie“.

Zdanie to powinno brzmieć: Otóż wobec tak poważnego spadku kursu dolara sprzedawcy zajmują stanowisko, że przez oznaczenie w rachunku kursu dolara w złotych i przeliczenia ceny towaru na złote wyrazili swą wolę, że zapłata ma nastąpić w złotych wedle kursu podanego w rachunku i że kupujący przez milczące przyjęcie tego rachunku na takie obliczenie i taki sposób zapłaty „**temsamem**“ się zgodzili.

Z kroniki żałobnej.

Onegdaj zmarł błąp. **Eljasz Dawid Fröhlich**, współwłaściciel firmy R. Fröhlich i Ska, długoletni Członek podpisanego Stowarzyszenia.

Rodzinie Zmarłego przesyłamy tą drogą wyrazy serdecznego współczucia i żalu.

Krakowskie Stowarzyszenie Kupców.

Przejęcie poboru podatków samorządowych przez państwo

Ministerstwo skarbu ogłosiło w porozumieniu z minist. spraw wewnętrznych rozporządzenie, iż urzędy skarbowe przejmą z dn. 1-go lipca b. r. od władz samorządowych wymiar i pobór państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, wymiar i pobór podatku od lokali oraz państwowego podatku od nieruchomości i państwowego podatku od placów budowlanych.

Rozporządzenie przewiduje, że w Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Radomiu, Sosnowcu i Wilnie przejęcie przez urzędy skarbowe wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, podatku od placów budowlanych nastąpi 1-go sierpnia br., przejęcie wymiaru i poboru podatku od lokali w tych miastach — 1-go października br.

Od podanych terminów władze samorządowe tracą prawo przyjmowania wpłat z tytułu tych podatków wraz z dodatkami. W razie zgłoszenia się płatników, władze samorządowe obowiązane są udzielać im wyczerpujących informacji o sposobie uskutecznienia wpłaty.

Czy taryfa osobowa będzie obniżona?

Jak już pisaliśmy, w Ministerstwie Komunikacji toczą się wstępne narady nad ewentualnym **obniżeniem taryfy osobowej**, obowiązującej na kolejach państwowych. Obecnie otrzymujemy ze sfer Min. Komunikacji wyjaśnienie, że władze kolejowe istotnie uznają, iż **taryfa osobowa P.K.P. w dzisiejszym stanie finansowym ogółu społeczeństwa stanowi w pewnym stopniu zbyt obciążenie podróżującej publiczności**. Z drugiej wszakże strony Ministerstwo Komunikacji nie może iść na znaczną zniżkę taryfy osobowej, gdyż to **zachwiałoby równowagę budżetową przedsiębiorstwa P. K. P.**, które również znajduje się w trudnym położeniu finansowym. Dlatego więc prowadzone są studia w kierunku takiego zmodyfikowania stawek, któreby nie przyniosły zbyt wielkiego uszczerbku finansowego dla P. K. P. a jednocześnie przyniosły podróżującym ulgę tam, gdzie jest to najpotrzebniejsze. Zagadnienie to wymaga dokładnego rozpatrzenia i dlatego trudno jest dziś oznaczyć, kiedy i w jakim stopniu będzie obniżona taryfa osobowa. Dopóki to nie nastąpi Ministerstwo Komunikacji będzie przeprowadzać **stopniowe zmiany poszczególnych przepisów taryfy osobowej w kierunku**

udostępnienia i rozszerzenia przyznawanych dotąd zniżek i ulg. Wyrazem tego jest m. in. wprowadzenie t. zw. **pociągów popularnych**, w których taryfa została obniżona aż o 70 proc. Oprócz tego w szerokim zakresie stosowane są ulgi przejazdowe w drodze powrotnej z **uzdrowisk krajowych**, a mianowicie w okresie od 15-go marca do 30-go czerwca i od 1-go października do 30 grudnia — 80 proc. zniżki, a w pozostałych okresach — 50 proc. zniżki.

O jednolitą ustawę o księgach handlowych

Związek Izb zwrócił się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o przyspieszenie wydania jednolitej ustawy o księgach handl., której projekt został opracowany w swoim czasie przez Związek Izb. W memorjale podkreślono, iż sprawa ta jest w dalszym ciągu niezwykle aktualna dla sfer gospodarczych, bowiem niemożność dostosowania się do obowiązujących przepisów stwarza w tej dziedzinie chaos i przeciwdziała racjonalnej akcji, zmierzającej do jaknajszerszego rozpowszechnienia ksiąg handlowych.

Jednolitą ustawę upadłościową opracowuje Komisja kodyfikacyjna

Ministerstwo sprawiedliwości i komisja kodyfikacyjna już od dłuższego czasu pracuje nad wprowadzeniem jednolitej ustawy upadłościowej i o postępowaniu ugodowym względnie układowym.

Ostatnio opracowała podkomisja komisji kodyfikacyjnej szereg zasad dla projektu ustawy o postępowaniu ugodowym względnie układowym.

Główne zasady projektu przedstawiają się jak następuje:

Ustawa daje ochronę prawną wszystkim, a nie tylko kupcom, z wyłączeniem jednak pewnej kategorii osób;

Odroczenie wypłat i postępowanie układowe stanowią dwie instytucje odrębne z tem, że można przechodzić od moratorium do układu oraz wszcząć postępowanie układowe bez moratorium;

Sąd ma możność mianowania kuratora i wierzycieli i wysłuchania go przed rozpoznaniem wniosku dłużnika;

Pozostawia się szeroki zakres uznaniu sędziowskiemu, opinie izb przemysłowo-handlowych, rolnych i t. d. są fakultatywne;

Sąd ma możność ingerencji w pewnych przypadkach dla ochrony warsztatów zdolnych do pracy; Rozszerza się zakres uprawnień właściciela lub

zarządu przedsiębiorstwa do dalszego samoistnego kierowania przedsiębiorstwem mimo wdrożenia postępowania układowego. Tylko w razie koniecznej potrzeby należy kierownictwo przedsiębiorstwem poruczyć osobom trzecim;

Wykonanie układu pozostaje pod kontrolą sądu; układ stanowi tytuł egzekucyjny;

W razie niezapłacenia dwóch rat w terminie, przewidzianym w układzie, sąd może ogłosić dłużnikowi upadłość;

Z ochrony ustawy będą mogli korzystać tylko ci kupcy, których przedsiębiorstwo istnieje co najmniej 3 lata;

Postępowanie układowe obejmuje cały majątek dłużnika, jednak pewne grupy wierzycieli korzystają z przywileju w tych samych ramach, jak w postępowaniu upadłościowym;

Dla postępowania układowego właściwy jest sąd okręgowy z tem, że pewne ściśle określone czynności mogą być przekazane sądom grodzkim;

Sąd wydaje orzeczenia w postaci postanowień;

Kasacja będzie dopuszczalna w bardzo ograniczonym zakresie;

Spadkobiercy dłużnika mogą również żądać wszczęcia postępowania moratoryjnego i układowego.

Weksle zaginione.

Ten, komu weksel zaginął jest uprawniony do uzyskania sądowego stwierdzenia, że ten weksel posiadał. Odpowiednie postanowienie sądu zastępuje zagubiony weksel. Tego rodzaju postanowienie sądu zawiera w myśl ustawy o prawie wekslowem, dziwnie dla laika brzmiącą treść: weksel (następuje opis treści wekslu i żyr) umorzyć. Przez to postanowienie, umarza się bowiem oryginał wekslu i wydaje się niejako duplikat prawnemu posiadaczowi wekslu.

Właściwym do rozpoznania podania o uznanie

wekslu za umorzony (t. j. do wydania postanowienia zastępującego weksel zaginiony) jest sąd grodzki, niezależnie od sumy wekslowej.

We wniosku skierowanym do sądu grodzkiego, należy podać istotną treść wekslu, uprawdopodobnić treść wekslu (wystarczy według praktyki sądowej powołać się na kradzież, zagubienie i t. p.) i wskazać w jakim charakterze figurował petent na wekslu. Sąd ogłosi w dziennikach wezwanie, aby posiadacz wekslu zaginionego zgłosił się w przeciągu dni 60 i okazał sądowi weksel.

Po bezskutecznym upływie tego czasokresu sąd (taka jest praktyka) wyznacza termin rozprawy, na którą wzywa trasata i wszystkich dłużników wekslowych wskazanych przez żądającego uznania wekslu za umorzony i po ich przesłuchaniu wyda postanowienie.

Jeżeli zgłosi się osoba, która okaże weksel w charakterze jego posiadacza, sąd zaniecha dalszego postępowania po przesłuchaniu interesowanych i po okazaniu wekslu żądającego umorzenia. Jeśli osoba, żądająca umorzenia, uważać będzie, że zgłaszający się posiadacz wekslu posiada go nielegalnie, wniesie przeciwko posiadaczowi pozew o wydanie wekslu, a jeśli posiadacz doszedł do posiadania wekslu w sposób przestępny, spowoduje przeciwko niemu postępowanie karne, połączone ewentualnie z akcją cywilną o wydanie wekslu.

Dłużnicy wekslowi mają możność zaprzeczenia osobie żądającej umorzenia wekslu, prawa do posiadania wekslu. Nie oznacza to bynajmniej, żeby mieli oni prawo do zgłaszania zarzutów co do istnienia zobowiązania wekslowego (np., że należność została zapłacona itp.). „Wszelkie sprzeciwy dłużników wekslowych nie mogą być przy umorzeniu wekslu wzięte pod rozwagę; z wszelkimi zarzutami bowiem dłużnicy mogą wystąpić dopiero w ewentualnym sporze wekslowym, wszczętym na podstawie orzeczenia amortyzacyjnego (orzeczenie Sądu Najwyższego Izby III. R. 152/32. OSP. 1933, poz. 139).

Ani grosza na towar niemiecki!

Komitet Żyd. Organizacji Gospodarczych w Krakowie